

طلاق توافقی

و

آیین دادرسی حاکم بر آن

www.ketab.ir

سرشناسه:
عنوان و نام پدیدآور:
مشخصات نشر:
مشخصات ظاهری:
شابک:
وضعیت فهرست نویسی:
یادداشت:
موضوع:

رحمانی، مهدی، ۱۳۵۶ - شهریور -
طلاق توافقی و آیین دادرسی حاکم بر آن / مهدی رحمانی؛ ویرایش محسن عموشاهی.
تهران: آگترین کتاب، ۱۴۰۱.
۲۱۴ ص: ۵/۲۱ + ۵/۱۴؛ م. ۹۷۸-۶۲۲-۷۳۷۴-۱۲-۴
فیا
کتابنامه: ص. ۲۰۳ - ۲۱۴.
طلاق (فقه) -- ایران
Divorce (Islamic law) -- Iran
طلاق -- قوانین و مقررات -- ایران
Divorce -- Law and legislation -- Iran
زناشویی (فقه) -- ایران
Marriage (Islamic law) -- Iran
زناشویی -- قوانین و مقررات -- ایران
Marriage law -- Iran
آیین دادرسی مدنی -- ایران
Civil procedure -- Iran
BP ۱۸۹/۶
۲۹۷/۳۶
۸۸۰۳۵۷۷
رده‌بندی کنگره:
رده‌بندی دیویی:
شماره کتابشناسی ملی:

انتشارات آگترین کتاب

تهران، یوسف‌آباد، خیابان جهان‌آرا، کوچه سی‌ونهم، پلاک ۲۸، واحد ۱

info@agrinketab.ir

https://t.me/agrinketab

www.agrinketab.ir

۸۸۰۰۷۶۴۷ - ۰۹۳۶۳۴۷۷۱۱۱

طلاق توافقی و آیین دادرسی حاکم بر آن

مؤلف: مهدی رحمانی

ویرایش: محسن عموشاهی

ناشر: انتشارات آگترین کتاب

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۳۷۴-۱۲-۴

طرح جلد: مینا کوزری

نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۱

شمارگان: ۱۰۰ نسخه - ۷۰۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۱۱.....	سخن ناشر
۱۷.....	آغاز سخن

فصل اول: کلیات

۲۷.....	۱. مفهوم نکاح و اقسام آن
۲۷.....	۱-۱. مفهوم نکاح
۲۷.....	۱-۱-۱. مفهوم لغوی
۲۸.....	۱-۱-۲. مفهوم اصطلاحی
۳۲.....	۱-۲. اقسام نکاح
۳۲.....	۱-۲-۱. نکاح دائم
۳۲.....	۱-۲-۲. نکاح موقت
۳۴.....	۲. مفهوم طلاق و اقسام آن
۳۴.....	۲-۱. مفهوم طلاق
۳۴.....	۲-۱-۱. مفهوم لغوی
۳۵.....	۲-۱-۲. مفهوم اصطلاحی
۳۶.....	۲-۲. اقسام طلاق
۳۶.....	۲-۲-۱. طلاق بدعی و سُنی
۳۸.....	۲-۲-۲. طلاق بانئن و رجعی
۴۰.....	۲-۲-۳. طلاق خلع و مبارات
۴۳.....	۲-۲-۴. طلاق غیر قضایی و قضایی
۴۵.....	۲-۳. مفهوم شرط ضمن عقد
۴۵.....	۲-۳-۱. مفهوم شرط
۴۶.....	۲-۳-۲. مفهوم شرط ضمن عقد

فصل دوم: مفهوم، اقسام، ادله و شرایط طلاق با توافق زوجین و ماهیت آن

۱. مفهوم و اقسام طلاق توافقی و مبانی مشروعیت آن ۵۱
- ۱-۱. مفهوم و اقسام طلاق توافقی ۵۱
- ۱-۱-۱. مفهوم مضیق ۵۲
- ۱-۱-۲. مفهوم موسع ۵۳
- ۱-۱-۳. اقسام طلاق توافقی ۵۶
- الف: طلاق خلع و مبارات ۵۶
- ب: طلاق توافقی به معنای خاص (طلاق بدون دادن فدیة به شوهر) ۵۷
- ج: طلاق به وکالت ۵۷
- ۱-۲. ادله اعتبار طلاق توافقی ۵۸
- ۱-۲-۱. کتاب و سنت ۵۸
- ۱-۲-۲. قاعده نفی ضرر و لا ضرر ۶۳
- ۱-۲-۳. اصل حاکمیت اراده ۶۳
- ۱-۲-۴. مصالح اجتماعی ۶۵
- ۱-۲-۵. مشروعیت طلاق به عوض ۶۷
۲. شرایط طلاق توافقی ۶۹
- ۲-۱. شرایط طلاق دهنده ۶۹
- ۲-۱-۱. اهلیت زوج ۶۹
- ۲-۱-۲. قصد و رضا (اراده) ۷۲
- ۲-۱-۳. طلاق شخص مست ۷۴
- ۲-۱-۴. منجز بودن قصد طلاق ۷۵
- ۲-۲. شرایط مطلقه ۷۶
- ۲-۲-۱. پاکیزگی زن ۷۷
- ۲-۲-۲. جدایی جسم زن و مرد (یا عدم وقوع نزدیکی در حالت طهر) ۷۸
۳. ماهیت طلاق توافقی ۷۹
- ۳-۱. نظریات ارائه شده درباره نحوه وقوع طلاق های توافقی ۸۰
- ۳-۱-۱. ماهیت طلاق های توافقی ناشی از کراهت (خلع و مبارات) ۸۱
- الف: نظریة ایقاع بودن طلاق توافقی و ضرورت اجرای صیغه طلاق توسط زوج ۸۱
- ب: ایقاع بودن و عدم لزوم اجرای صیغه طلاق ۸۳
- ج: نظریة عقد معوض بودن ۸۷

۹۱	د: نظریه ماهیت دوگانه
۹۳	ه: نظریه طلاق مشروط
۹۷	و: نظریه برگزیده (دو عمل حقوقی مستقل)
۱۰۱	۱-۳-۲. ماهیت حقوقی مبارات
۱۰۲	۱-۳-۳. ماهیت طلاق توافقی به وکالت
۱۰۴	۱-۲-۳. طلاق به وکالت
۱۰۹	۱-۲-۳. طلاق توافقی به معنای خاص

فصل سوم: آیین دادرسی طلاق توافقی و اثرازدواج مجدد زوج و عدم تمکین زوجه بروکالت زوج در طلاق

۱۱۵	۱. آیین دادرسی طلاق توافقی
۱۱۵	۱-۱. تشریفات طلاق توافقی
۱۱۶	۱-۱-۱. لزوم دخالت دادگاه و صدور گواهی عدم امکان سازش
۱۱۶	الف: مستندات قانونی لزوم دخالت دادگاه
۱۲۰	ب: مدت اعتبار گواهی عدم امکان سازش
۱۲۳	۱-۱-۲. وجود توافق در مورد مهریه و سایر حقوق مالی زن در طلاق توافقی
۱۲۴	۱-۱-۳. ارجاع به داوری
۱۲۵	الف: مفهوم داوری و انواع آن
۱۲۶	ب: اجباری بودن داوری در طلاق در فقه
۱۳۰	ج: جایگاه قانونی داوری و مشاوره در طلاق توافقی در حقوق موضوعه
۱۳۶	۱-۲. ماهیت تصمیم قضایی دادگاه در طلاق توافقی (حکم یا گواهی)
۱۳۷	۱-۲-۱. مفهوم حکم و قرار
۱۳۸	۱-۲-۲. رویه های مختلف در شکل رأی صادره در طلاق
۱۴۰	۱-۲-۳. نتایج حکم نبودن گواهی عدم امکان سازش
۱۴۳	۱-۳. نحوه اجرای گواهی عدم امکان سازش
۱۴۴	۱-۳-۱. اجرای صیغه طلاق بدون رضایت زوج
۱۴۵	۱-۳-۲. نحوه اجرای رأی
۱۴۷	۱-۳-۳. نحوه اجرای حکم طلاق به وکالت و خلع
۱۴۸	۲. اثرازدواج مجدد در وکالت زوج در طلاق
۱۵۰	۲-۱. نظریه مشروعیت وکالت مطلق زوج در طلاق

۱۵۰	۲-۱-۱. مستندات نظریه جواز
۱۵۳	۲-۱-۲. وکالت در انشای صیغه
۱۵۴	۲-۱-۳. وکالت در اختیار طلاق
۱۵۹	۲-۲. نظریه عدم جواز وکالت زوجه
۱۶۰	۲-۳. رویکرد حقوق موضوعه در وکالت زوجه در طلاق
۱۶۴	۲-۴. نظریه تقویض زوجه در طلاق و تفاوت آن با توکیل
۱۶۶	۳. اثر عدم تمکین زوجه بر وکالت در طلاق
۱۶۷	۳-۱. دیدگاه رویه قضایی درباره صدور رأی وحدت رویه مربوط به وکالت در طلاق
۱۷۰	۳-۱-۱. نظریه عدم تأثیر ازدواج مجدد با حکم دادگاه بر وکالت زوجه در طلاق
۱۷۱	۳-۱-۲. نظریه انتفای وکالت زوجه در فرض ازدواج مجدد به علت نشوز زن
۱۷۳	۳-۲. نقد نظریه انتفای وکالت زوجه و رأی وحدت رویه
۱۷۳	۳-۲-۱. مخالفت رأی با قانون
۱۸۵	۳-۲-۲. مخالفت رأی با توافق خصوصی اشخاص
۱۸۹	۳-۲-۳. دکترین حقوقی و رأی وحدت رویه

فرجام سخن و پیشنهادها

۱۹۷	الف. نتیجه گیری
۲۰۱	ب. پیشنهادها
۲۰۳	منابع

سخن ناشر

گرایش برخی همسران به طلاق توافقی در سال‌های اخیر، توجه متخصصان و سیاست‌گذاران عرصه عمومی را به مثابه یک آسیب اجتماعی به خود جلب کرده است. بسیاری از این زوج‌ها به انگیزه احساس ناکامی و عدم رضایت از ادامه زندگی مشترک، اقدام به درخواست جدایی توافقی می‌کنند. افزایش روبه‌تزايد مراجعات به مراجع قضایی به منظور درخواست طلاق و پایان دادن به یک زندگی مشترک، زنگ‌های خطر را برای حقوق‌دانان و جامعه‌شناسان به صدا درآورده است.

«آمارها نشان می‌دهد که از هر سه پیوند زناشویی در سال ۱۴۰۰، یک مورد به جدایی انجامیده است. محاسبات نشان می‌دهد که ازدواج در ایران در فاصله سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹، بیش از ۳۶ درصد کاهش یافته است. به هر روی نزدیک به ۸۰ درصد طلاق‌ها توافقی انجام می‌شود و زن و شوهر به این جمع‌بندی می‌رسند که ادامه زندگی به سودشان نیست و برای جدایی اقدام می‌کنند» (خبرگزاری ایرنا، ۲۳ اسفند ۱۴۰۰). تضاد و پایان زناشویی در خانواده زمانی رخ می‌دهد که طرفین در ایفای نقش‌ها و هنجارهای زندگی زناشویی به درستی عمل نکنند؛ در زمینه موضوعات عاطفی دچار کاستی شوند؛ از طی فرایند حل مسئله عاجز شوند و توانایی حل مشکلات را با کنش ارتباطی صحیح نداشته باشند.

اگرچه پدیده طلاق تحت شرایط خاص دارای وجهت شرعی و قانونی است و به‌عنوان واپسین گزینه برای پایان دادن به یک زندگی مشترک ناموفق حائز اهمیت است، لیکن پیامدهای ناپسند حقوقی، روان‌شناختی، جامعه‌شناختی و اقتصادی آن را باید به‌عنوان زنجیره‌ای از آسیب‌های اجتماعی مورد واکاوی‌های نظری ژرف قرار داد.